

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy hóra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap.

vasár- és ünnepnapok kivételével.

A főrendiház reformja.

Nagybecskerek, december 13.

A főrendiház reformjára vonatkozólag tulajdonképpen a tudós Kálmán királynak a boszorkányokról szóló mondását kellene követni, a kikeről ne tétessék említés, minekutána nem léteznek. Miután a miniszterelnök és a belügyminiszter kijelentette, hogy a főrendiház reformja nincs a kormány programján, azt jelenleg nem is tartja időszerűnek: nem is létezik a kérdés.

Azaz, ez időszerűt, a jelen pillanatban nem; de később mégis szőnyegre kerülhet és vannak kérdések, melyeket ha egyszer felvetettek és a közvélemény foglalkozott velük, nem lehet többé elutasítani, hanem meg kell őket oldani.

Mindenesetre ilyen kérdés a főrendiház reformja is.

Már csak azért is, mert husz, tehát igen tekintélyes számú törvényhatóság sürgősnek találta és kérvényileg határozottan követelte a képviselőháztól.

De még inkább azért, mert a kérvényezési roham elé egyes szabadelvű publicisztikai közegek féket vetettek, a mely nélkül a mozgalom bizonyosan majdnem kivétel nélkül magával ragadta volna az ország valamennyi törvényhatóságát épp úgy, mint az a szabadelvű szárnycsapás, mely az országban minden világos szellemet felvitt a házassági ügy államosításának eszméjéhez.

Leginkább pedig azért, mert a világon a legtermészetesebb módon, a mágnások által egyszer s mindenkorra választott főrendiházi tagok elhalálása által, nem hosszú idő múltán 50 helynek üresedésbe kell jönnie főrendiházunkban s ezt a hézagot valahogy ki kell tölteni, nehogy olyan legyen a magas ház, mint valami csónka törzs.

Tehát már ma kimondani óhajtjuk, hogy a hiányzó választottak helyett megint csak választottaknak kellene következniök, és pedig a törvényhatóságok, a kereske-

delmi kamarák és a legmagasabb tudományos intézetek küldötteinek.

Amaz intézményt, mely szerint a korona a közélet különösen érdemes férfait élethossziglan kinevezi, azért nem kellene megszüntetni, csak megfelelőleg gyéribben élnének a kinevezés jogával. E tekintetben különben elég szűk a keret: egy évben öt kinevezés nem fogja túlnépesíteni a főrendiházat.

Wekerle és a mágnások. Az az épp oly loyális, mint államférfui nyilatkozat, melyet Wekerle miniszterelnök a képviselőház szombati ülésében a főrendiház reformja tárgyában tett, mágnás körökben kitűnő benyomást keltett és bizonyosan meg is lesznek jó következményei. Igen hamar ki fog tűnni, hogy az a bizalmatlansági szavazat, melyet a főrendiházban gróf Szapáry Géza provokált a Wekerle miniszterium ellen, tényleg csak „incidens” volt és hogy a magyar kir. főudvarmester követőinek tekintélyes része, sőt meglehet ő maga is, ma, miután a házassági jogról szóló törvényjavaslatot s különösen annak világos, meggyőző indokolását megismerték, egész másképp gondolkoznak Wekerle reformakciójáról, mint annak előtte, mikor a valódi javaslatot és az indokokat nem ismerték. Taktikai tekintetben a főrendiház reformjának forszírozása nagy hiba lett volna, mint hogy a forszírozás mindenekelőtt felesleges lenne, mert mágnás körökben már ma, az új főrendek kinevezése előtt bevezetett dolognak tartják, hogy a reformjavaslatoknak meglesz a többségük a főrendiházban. A főrendiház reformja ma még nem érett, de napról-napra közelebb jön a megéréshez és teljesen érett lesz azon a napon, mikor a cenzusnak meg nem felelő arisztokrata családokból vett 50 választott főrendi tag kihalt, vagy minimumra szállt. Az így keletkező organikus hézagot okvetlen organikus új alkotással kell kitölteni.

Országos katolikus nagygyűlés Budapesten. Gróf Esterházy Miklós Móricz és gróf Zichy Nándor fölhívást intéznek a magyar katolikusokhoz, hogy vegyenek részt az 1894. év január 16-ra tervezett budapesti országos katolikus nagygyűlésben.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Orosz lakodalom.

„Hál Istennek, csak hogy ezek a rőflovagok elmentek, most már előkelő társaságban folytatjuk az ünnepeket” — így szól a vőlegény, miután a menyasszony által meghívott vendégek eltávoztak.

De úgy látszott, hogy a tábornok urnak még így sem volt elég előkelő a társaság, mert készülődni kezdett hazafelé.

— Tábornok ur, csak a reggelit várja meg!

— Köszönöm, nem tudok enni.

— Talán azért akar elmenni, mert az apósom és az anyósom itt maradtak. Megyek a feleségemhez és ráparancsolok, hogy tiltsa meg a szüleinek, hogy ne jöjjenek ide ki hozzánk, maradjanak benn a másik szobában és ne igen nyissák a szájukat.

— Kérem, én a viláért sem akarom. Az ön apósa igen tiszteletreméltó férfi. Nem azért megyek el. De álmos vagyok, már későn van.

El is ment. Távozása után a fiatal férj gyűlölettel teli pillantásokkal méregette végig az apósát, meg az anyósát, e két együgyű közönséges embert...

Oroszországban különösen a kereskedői körökben a házasság ma is egyszerű vásár. A swacha (házasságközvetítő) összehozza a fiatalokat, azután egyezséget hoz létre az in spe vő és az in spe após között — s azután megtörténik az ünnepélyes eljegyzés, majd a lakodalom, melynek emelésére, ha a föld alól is, elő kell teremteni egy tábornokot.

Leikin, a kedvelt tárczáiról, a ki sokáig volt „prikaschtschik”-ja (utazó) nagyobb kereskedő házaknak, s mint ilyen, jól ismeri a kereskedői körök életét, meglehetősen drasztikus képét rajzolja meg egy ilyen lakodalomnak. A szereplő vőlegény egy kishivatalnok (tschinownik), a ki, mint már fentebb láttuk, nagyon szegényli az ő hosszuszakálú kupecz-apósát és anyósát, és nagyon dühös reájuk, mert azt hiszi, hogy az ünnepegy disze: a tábornok, azok miatt hagyta oda az ünnepséget.

Lássuk, mi történik ott ezután.

A vőlegény ur a tábornok kikísérése után visszajön s nekiesik az apósának:

— Miattatok ment el a tábornok!

— Nem igaz. A tábornok nem olyan ember.

Nagyon kedves ur. Kezet is nyújtott, mikor elment.

— Persze, hát mit tehetett, mikor maga hozzátalakodott.

— Talán elbujjunk a konyhába, kedves vőm uram? Nem, ezt nem tesszük. Mi itt ide haza vagyunk, a leányunk házában — vette át a szót az anyós, szikrázó szemmel nézve vejére.

— A leányuk házában? Hohó! Ez az én házam!

— De minden, ami benne van, a miénk, az utolsó tüg.

— Csak volt az önöké, most már az enyém. De különben is minő butorozás ez! Nincs vele mit dicsekedniök! Lámpa sincs elegendő, szőnyeg sincs a szalonban.

— Micsoda? Nincs szőnyeg? Hát ez mi?

— Egy darab rongy. Ez csak nem szőnyeg! Legfeljebb 15 rubel volt. Ha szereti a leányát, holnapra más szőnyeget küld.

Megyei közgyűlés.

(Második nap.)

Nagybecskerek, december 13.

A tegnapi kezdett megyei közgyűlést ma folytatták igen meggyűrűlt számú megyebizottsági tagok jelenlétében. A gyűlés lefolyásáról alábbiakban számolunk be:

Sándorháza község azon kérelmét terjesztette elő a törvényhatósági bizottságnak, hogy a község által a kir. kincstártól megvásárolt, de Temes megye Knéz község határában fekvő pakácsi pusztát közigazgatásilag csatoltassék át Temes megyéből a községhez. A megye a kérelmet melegen pártfogolta és támogatta, s ily értelemben irt fel a belügyminiszterhez is, mert az átesetelés mellett lényeges közigazgatási, közgazdasági és czélszerűségi tekintetek szólnak.

Szabolcs vármegye megkeresésére a közjótékonyasági alaptól 50 frtot szavazott meg a megye közönsége Bessenyei György, a nagy nyelvújító gárdista emléksobrára, melyet Nyiregyháza állítanak fel.

Az erdőéri szolgálati szabályzat ellen közigazgatási szempontból a közgyűlés kifogást nem emelt s ezen elhatározásáról értesítette a közigazgatási erdészeti albizottságot, mely a szabályzatot megalkotta.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a nagy kikiindai Károly Lajos lovassági laktanya részére 800 frt évi fizetés mellett egy gondnoki állást szervez; a kinevezendő gondnok felügyelete alatt fog felelősség mellett a laktanya állani.

A temesvári hadtestparancsnokság javaslatát a n.-kikiindai lovaslaktanya általános összeg melletti kezelése tárgyában a közgyűlés nem fogadta el, mert a házi kezelést olcsóbbnak találta.

Báró Földváry Lajos csendőrezredes Szegedről Kolozsvárra helyeztetvén át, a közgyűlés az eltávozás alkalmából, a csendőrezredes eddigi sikeres tevékenységéért, és a közbiztonság terén elért nagy eredményeért teljes elismerését fejezte ki.

Tárgyaltatt továbbá N.-Kikiinda r. t. város és több községnek 1894. évi költségvetése.

Nagy-Becskerek város, a mint olvasóink előtt is tudva van, elhatározta volt, hogy a zárda és a Weiss-féle raktár közötti területet a zárda kibővítésének czéljai: ingyen átengedi. Ezen községi képviselőtestületi határozatot Weiss Manó és társai megfélembesték, mivel ők az 1890. évi I. t. cz. alapján ezen terület közuti szakasznak minősítették. A megyei közgyűlés mai napon a felelőbeadásnak helyt adott és a város határozatát feloldotta, utasítva a város közön-

— Majd ha fagy. Eleget raboltál tőlem: 4000 rubelt kaptál!

Majd kapok még többet is, ha a leányocskája sirva megy majd haza.

A beszélgetés mind erősebb hangú kezdett lenni — a vendégek pedig lassanként kezdtek elszállingózni. A vitába eközben beleelegyedett a vőlegény atyja is.

— Kalmárlelkek! — mondá lenézőleg. A leányuk nemessé lett, s maguk még komizkodnak.

Az előszobában megcsendült a csemetgyű. Egy: kereskedő visszatért, ott felejtett sárczipőjeért. Mig felhuzta azokat, bekiáltott a szalonba:

— A vendéglőből jöttem vissza a sárczipőimért! Holnapra már eisikkasztotta volna ez a rablóbanda!

A vőlegény kiszalad az előszobába, hogy kidobja a szemtelen vendéget, de az épen az orra előtt ugrik ki az ajtón...

A szolgálak megterítik az asztalt a reggeléhez. Az az egy pár vendég, aki még megmaradt, leül az asztal mellé. Nemsokára megkezdődnek a toasztirozások.

Az após jól bepálíkázza neki bátorodik s felugrik a székről:

— Már engedjen meg Porfiri Wassilijewitsch, de először is a menyasszony szülőire sokas inni, s csak azután a vőlegényéire —

— Ostobaság! Engem ne tanítson! Annak az egészségére iszom, akiére akarok. Hátha én nem akarom, hogy maga egészséges legyen?

— Goromba. Türelmem fonala elszakadt. Feleség, menjünk, csokoljuk meg leányunkat, s menjünk.

segét, hogy az ajándékozás tárgyában akkor hozzon újabb határozatot, ha a vashid helye véglegesen eldőlt lesz, mert a mint tudjuk, a kishid helyének végleges megállapítása még függő kérdést képez, s a miniszter csak a napokban irt ily értelemben le.

A közgyűlést ma befejezték és a hitelesítő közgyűlés 16 án (szombaton) tartatik meg.

HIREK.

— **Helyettesítés.** Rónay Jenő főispán a Jankó Ágoston társulati igazgatóvá történt megválasztása folytán megüresedett főszolgabírói állásra **Leftyánszky János** törökbecsei szolgabíró helyettesítette.

— **Jókai napja.** A mire a Magyar Olvasókör már hetek óta készül: koszorú nagy költőnk és írónk félszázados irodalmi munkásságának jubileumi ünnepét holnap tartjuk. Városunkban soha ily élénk érdeklődést nem tapasztaltunk ünnepély iránt, mint most; és nem csatkozunk, ha azt állítjuk, hogy a holnapi nap fénye messze túlhaladja a helyben eddig rendezett összes ünnepek fényét. Hogy csak egyet is említsünk: a holnapi színházi estélyre már tegnap délben nem lehetett páholyjegyet kapni, ma pedig már az összes jegyek elkeltek. Biztunk benne eddig is, hogy a kulturmissziót teljesítő kör, mely csak kevéssel ezelőtt is válság előtt állott, szerencsés elnökválasztása által megerősödve, Jókaihoz és Nagybecskerek város polgáraihoz méltó ünnepet fog rendezni. De reményeinket messze túlhaladja az az erkölcsi és anyagi siker, melyet a holnapi nap a hazafias kör számára biztosít. Részt vesz a holnapi ünnepségben a város apraja nagyja. A város zászlódiszbe fog öltözni, az iskolák zárva lesznek, a tűzoltóság teljes díszben kivonul és az ünnepség külső jeleinek megfelelően fényes lesz az ünnepély úgy a kör helyiségeiben, mint a megyeház díszes termében, úgy a kaszinó termében, mint Thalia templomában. Mindenütt felhangzik a dicsőhimnusz, magasztalására annak, kinek szellemi termékei közkinccsé váltak nemcsak saját nemzeténél, hanem az egész művelt világon. A holnapi „nagy” nap ünnepi programját, melyen — mint értesülünk — az a változás történt, hogy a „A holt költő szerelme” című melodráma zenekíséretét nem Bihari Zoltán, hanem Ripka Ármin zenetanár fogja végezni, következőkben adjuk:

D. e. 11¹/₂ órakor dísz-közgyűlés, melynek kiváló pontjai: Jókai mellszobrának leleplezése, Jókai Mór dísztagga leendő megválasztása. Továbbá „Üdvözlő-beszéd”. Tartja: Feilitzsch Berthold báró, körelnök; „Jókai ünnepén”. Óda Kiss Sándor dr.-tól; szavalja: Romkay Nándor alelnök és végül: „Jókai Mór”, ünnepi beszéd; irta és fölolvassa: Kiss Sándor dr. D. u. 1 órakor 300 terítékű bankett a kasino termében. Este fél 8 órakor díszelőadás a színházban. Ennek műsora: 1. Nyitány. Előadja a műkedvelői zenekar. 2. Szózat. Éneklé a műkedvelői énekkarral egyesített színtársulati énekkara. 3. Prolog. Irtá és fölolvassa: Klein Mór dr. 4. A holt költő szerelme. Melodráma. Irtá: Jókai Mór.

— No hál' istennek, csak hogy mennek! — kiált fel örvendezve a vő.
— Az anyós zokogva csókolja meg leányát.
— Mit kellett megérnünk! Ha téged is bánt, csak panaszold el majd nekünk.
— Talán elbucszhatnának már — szól közbe a vőlegény.
— Majd ha nekem tetszik.
— De nekem ez nem tetszik.
— Maga fatuskó!
— Megtisztel ezzel a czimmel, ha maga mondja...

Végre távoznak az „örömszülők”. A fiatal asszony zokog az asztal mellett; a férj pedig beszélni kezd:

— Bocsássanak meg ezekért a kellemetlen scénáért. De ilyen emberekkel nem lehet más-kép beszélni... Hát te miért sírsz? fordul oda a feleségéhez — csak nem azok miatt? Neked ezentul hozzájok semmi közöd sincs!

— Mit beszélsz?
— Hát azt, hogy feledd el, hogy te kereskedő leánya voltál s legy rá büszke, hogy most már kollégiumi titkárné vagy! A nemességhez tartozol. E szerint kell magad viselned! Add a kezed.

— Ne nyuljon hozzám — sikolt fel az asszonyka — s ráút a férje kezére, a ki ajkába harapva mormolja:

— Ideges, ritkaság ilyen sorsuaknál!

A. F.

Zenét szerelte: Liszt Ferenc. Szavalja: Simon Ferenc, zongorán kíséri Bihari Zoltán. 5. Jókai és a negyvenes évek. Irtá és fölolvassa: Lauka Gusztáv. 6. A szigetvári vértanúk. Jókai Mór színművének első felvonása. Előadja műkedvelők felléptével: Füredi Károly színtársulata. 7. Apotheosis. Nagy néma képlet 5 képből. Műkedvelők közreműködésével s az énekkarnak a „Hymnus” éneklése mellett előadja a színtársulat összes személyzete. A díszelőadás után zártkörű táncestély a kasino termében.

— **Tiszteletbeli tisztviselők.** A főispán a mai közgyűlésen következőket nevezte ki tiszteletbeli tisztviselőkké: Dr. Christian pancsovai ügyvédet tb. főügyésszé, dr. Frankl Adolfot tb. főorvossá.

— **A millennium.** Torontálmegeye millenniumi nagybizottsága tegnap délután Rónay Jenő főispán elnöklete alatt a megyei székhelyben főispáni kistermében ülést tartott, a melyen a millenniumi végrehajtó bizottság tegnapelőtti értekezletén szövegezett indítványok és a szakcsoportok tervezetei kerültek megvitatás alá. Az ülésen, a melynek jegyzője br. Hauser Károly, főispáni titkár volt, a következő bizottsági tagok vettek részt:

Daniel László alispán, dr. Dellimanics Lajos, Schaeffer Antal, br. Feilitzsch Berthold, dr. Stassik Ferenc, Reitter Oszkár, Réczey Gyula, Weisz Izidor, Menczer Lipót, Kovách Ágoston, dr. Pollák Victor, Oldal Ferenc, Steinbach Antal, Baaden, Herr, Knyaskó, dr. Klein főrabbi, Streitmann Antal, Lauka Gusztáv, Gille Jenő, Smazsenka Ernő, Botka Béla, Balázs, dr. Kis Sándor és Szabó Ferenc.

Az elnök üdvözlő a megjelent bizottsági tagokat. A közoktatásügyi csoportba pótlólag bevasztatnak: dr. Kun esperes, dr. Krcsmérics nagy-kikindai gymn. tanár és Hám Ignác az államépítési hivatal főnöke; a történelmi csoportba: Szabó Ferenc plébános, mint elnök, továbbá dr. Stassik Ferenc, Balázs és dr. Kis Sándor. Elnök indítványára ezután határozatba ment, hogy az egyes csoportok szakelőadói egyszersmind állandó tagjai a végrehajtó bizottságnak. Herr Ödön a történelmi, Knyaskó Lajos a közoktatásügyi, dr. Pollák Viktor a kereskedelmi, Smazsenka Ernő a közlekedési és Streitmann Antal az ipari csoport szakelőadói felolvasás csoportjuk tervezeteit, amiket a nagybizottság néhány korlátozással, illetve módosítással el is fogadott. A költségvetésben előirányzott 60,000 frtból a nagybizottság előre nem látható kiadásokra 4000 forintot visszatartott, 56,000 frtot pedig a következő arányban utalványozott ki a különböző csoportok között: 5000 forintot a történelmi, 1000 forintot a közoktatásnak, 3000 frtot a kereskedelmi, 25,000 frtot a mezőgazdasági, 8000 frtot a közlekedési, 10,000 frtot az ipari és 4000 forintot a néprajzi csoportnak. A történelmi csoport tervezetébe pótlásul felvették, hogy gróf Karácsonyi Jenőt egy birtokában levő históriai nevezetességek képeznek a bizottság rendelkezésére való bocsátására felkérjük, a kereskedelmi csoport tervezetébe a gőzmalmokra vonatkozó rész helyébe a vásárügy vétetett, végül a közlekedési csoport tervezetében az a módosítás történt, hogy a megyének csupán a jelen közlekedési viszonyait feltüntető egy domborművű és egy rendes térkép készítését határozták el. Végül a nagybizottság a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő feliratban állapodott meg, a melyben kéri, hogy a megye kiállítási dolgai ne a temesi kiállítási körbe csatoltassanak, hanem Torontál megye kiállítása külön csoportot képezzen s mint ilyen az országos kiállítás XVIII. csoportja legyen, kereskedelmi dolgokban azonban a temesvári keresk. és iparkamara szaktagmogaatásában részesülhessen.

— **Kinevezések.** A király az igazságügy-miniszter előterjesztésére dr. Gáll-Homoky Kálmán szegedi albirót a csornai járásbíróvához, Nagy Imre szegedi királyi ítélőtáblai tanácsjegyzőt, törvényészi jegyzőt a pécsi királyi járásbíróvához és Kövér Ákos temesvári törvényészi aljegyzőt a karánsebesi törvényészekhez albirákká nevezte ki; — az igazságügy-miniszter pedig Kecskeméti Bálint perlaszi királyi járásbíróvá aljegyzőt a temesvári királyi törvényészekhez jegyzővé nevezte ki.

— **Névmagyarosítások.** Kohn Julia nagybecskerekéi illetőségi bécsi lakosnő Lóránt-ra és Guttmann Jenő nagykikindai illetőségi, ugyanottani lakos, Balázs-ra változtatták vezetéknevüket.

— **Egyházi kinevezés.** Dessewffy Sándor megyés püspök Henny Sebestyént, az új makói plébánost a makói alesperesi kerület esperesévé nevezte ki.

— **Nagybecskerek és a világképe.** A keleti kérdés ismét valamelyik háborus kitöréssel fenyeget: itt Nagybecskereken legalább már egynehányan látták ama bizonyos „fekete pontok”-at a láthatáron, a melyek vészterhes felhőkke növekedve, nemsokára erős villámokkal és szapora dörgésekkel környékezik a most még csecsemőkorát élő világképet. Kávészakban, vendéglőkben, de még inkább otthon a négy fal között sápadt, aggodalmas képi emberek hánytorgatják jobbra-balra, mit hordoz a jövőndő titokzatos méhe magában. Az „üstökös csillag”-nak — mert hisz' hogy erről vagy ehhez hasonlatos valamiről van szó, azt a nyájias és nem nyájias olvasók már rég kitalálták — mondjuk, az „üstökös csillag”-nak okszerű interpretálásában ős idők óta legilletékesebb csizmadia-körökben a tegnap este, hét órára való harangozás idejében, az égboltozat délnyugati táján végig libbenő (a poéták szerint: földiekkel játszó) égi tűnemény valóságos ribilliót okozott. De míg a régi szabású politikus csizmadia-csupán csak sokatjelentő fejcsóválással bámultak meg az „égi csuda” vakító fényű pályafutását, addig a — hogy is mondjuk csak — fén dű sziéklábtyművészei, miközben a gyengébbek, de meg a saját politikai reputációjuk sértetlen megóvása kedvéért fontoskodva taglalják a közeli, elkerülhetetlen háboru eshetőséget, ótalan pillanatban a régi augurok fifikus mosolyával hunyorgatnak össze és lelki szemeiket mérhetetlen gyönyörűséggel a reménybeli bakkancs megrendelések százezreire legeltetik. Ezután a meglehető nagy v arg a b e t ü után, a melyért az imént megénekelt derék iparos czéh bizonyára meg is nehezelt ránk, a szó a jegyzői tanfolyam ama négy hallgatója egyikét illeti meg, a kik tanui voltak az égi tűnemény végigvillanásának. „Tegnap este, éppen hét órát harangoztak, — szól a jelentés — három társammal egyetemben haza tartottunk a Columbus után Amerikának nevezett városrészebe. A hidon átérve, az égboltozat délnyugati táján egy meggyújtott nagy papiros lánggal égéséhez hasonló tünetek közt imbolygó fényfolt röppent elő, a mely eleinte ibolyakék, majd zöldes, végül pedig izzóvörös színben játszva szabálytalan ívben szikrázott végig, hogy aztán jő messze, emeletnyi magasságban egy épület mögött szemünk előtt tűnjön. Az egész alig néhány másodperc alatt ment végbe és nem okozott semmi zajt.” Eddig az érdekes természeti jelenség hirlelője s hirlapírói tisztünkhöz híven sietünk róla s a nyomán támadt forrongásról közönségünknek számot adni. Teaszük ezt annyival is inkább minden skrupulus nélkül, mert a dolog a kora esti órák elején történt, a mikor a duplánlátás lehetősége normális körülmények között kizártnak tekinthető.

— **Halálozás.** Dr. Vastagh Béla módosi ügyvéd, Vastagh György a jeles festőművész édes fiát, mint részvételt értesülünk, súlyos csapás érte. Neje született Reisz Vilma, Reisz Ágoston nagy (a Ludovika-akadémia volt tanárának) leánya boldog házasságának első évében s 19 éves korában rövid betegség után meghalt. A köztisztelőben álló fiatal nő halála a legszelesebb körökben részvétet kelt. Nyugodjék békében.

— **A reklám szolgálja.** A Bécsben megjelenő „Die Neuzeit” című zsidó hetilap a Nagybecskereken lefolyt városi képviselőválasztásokról városunkból keltezett tudósítást közölt, a mely némileg felekezeti színben referál a választás egyes mozzanatairól. A közlemény beküldőjeként „Löffler Jónás, választási jegyző” volt megnevezve, a ki erre lapunk december 6 iki számában határozottan kinyilatkoztatta, hogy a „Die Neuzeit”-ban napvilágot látott közleményt nem irta, be nem küldte, annak beküldésére mást se hatalmazott fel, attól egyáltalában távol áll és egyben kijelentette, hogy a nyilvánvalóan fenforgó névbitorlás megtorlása végett a kellő lépések megtétele iránt intézkedett. Ebben az ügyben most azt az értesítést vesszük, hogy ezek a megtorló lépések abba maradnak, mert bár a közlemény íróját kipuhatólták, a névbitorló által elfoglalt tiszteletreméltó, magasztos hivatalás nem tüntetik fel opportunus dolognak a

sajátságos ügy tovább firtatását. A magunk részéről, a mennyiben a közlemény írója tekintetében minden kétséget kizáró bizonyosság forog fenn, őszinte sajnálkozással veszünk tudomást az ilyesfajta lelki gyöngeségről, a mely az ideál szolgáját a — reklám szolgájává alacsonyítja.

— **A mulatság vége.** Az ó-becsei nagyvendéglőben nagy társaság ült a múlt este. Mulatozás közben a társaság tagjai összeszólalkoztak, a minék a vége civakodás, majd verekedés lett. Verekedés közben Fink Miklós oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy ápolás végett a temesvári kórházba vitték.

— **Jótevény főurak.** Báró Révay Gyula és Simon, a szajáni római katolikus egyház kegyurai, a községben egy házat a hozzá tartozó beltelekkel együtt, iskolai célokra a községnek ajándékoztak. A község képviselő-testülete az adományért jegyzőkönyvileg mondott köszönetet a jótevény adományozóknak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hiller László ur, a dr. Orsó Mátyás ügyvéd úrtól angol fordításért munkadíj fejében nyert 5 forintot az alulírt egyletnek adományozta, mely nemeseblüségéért az alulírt elnökség köszönetet mond. Az ízr. nőegylet elnöksége Eisenstädter Julia.

— **Uj műszó.** Mialatt a nyelvészeti társaságok mindenütt igyekeznek a nyelvet tisztítani minden idegen szótól és szellemtől, a német nyelvbe, mely legerősebben küzd a francia befolyás ellen. Egy vidéken nagyon divatban vannak mostanában oly kis órácskák, a melyeket a nép „Kellőzetli“-nek nevez. Hogy micsoda szó ez tulajdonképen, azt eleinte nehéz volt kisütni, utóljára is önmagától kisült, hogy francia szó. És pedig azt jelenti: „Quelle heure est-il?“

— **Vajay és a hírlapírók.** A képviselőház egyik „alakja“, a kit legutóbb már csak hecczkáplán néven ismer a nyilvánosság, tiszteletlenül nyilatkozott a sajtóról és e miatt a hírlapírók azt indítványozták az „Otthon“-ban, melynek Vajay is tagja, hogy a hecczkáplánt golyózzák ki, Vajay ennek a veszedelemnek neszét vette és hogy a kigolyózás elől meneküljön, kilépett az „Otthon“-ból.

— **Megtámadott végrehajtó.** Folyó hó 8-án délelőtt Szerbsztmiklós községében egy dühös román paraszt a községében levő hivatalos dolgát végző Mudra községi végrehajtót megtámadta s egy nádpáczával olyat vágott a mit sem sejtő végrehajtó fejére, hogy a szerencsétlennek koponyabőre egészen felhasadt s fején súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Uj marharakodó állomások.** A kereskedelemügyi miniszter a nagy-beckerek-pancsovai vonalon fekvő Pancsova, Almás, Torvászárhely, Ferenczhalom, Czrepaja és Artalfalva állomásokat marharakodó állomásokul engedélyezte.

— **Monstre-sajtópör.** Holnap tárgyalja a temesvári esküdtszék azt a sajtópört, melyet Temes vármegye 1891. évben volt összes főszoigabirái indították a „Südung. Reform“ szerkesztője, ifj. Steiner Károly ellen. A sajtópörben, mely iránt nemcsak Temesvárott, de a vidéken is nagy érdeklődés mutatkozik — a vádlott 28 tanút jelentett be.

— **A vásárok rémei.** A nagy-kikindai csendőrség veszedelmes vásári tolvajokat kerített kézre. A f. hó 3-án megtartott nagy-kikindai vásáron Schat Miklóstól 250 ft értékű szabórukt loptak el. A csendőrség a feljelentés vétele után a nyomozást azonnal Mokrinba terelte, ahol Plemity Gyura és Rada ismert s több ízben letartóztatva volt vásári tolvajoknál házkutatást tartott, ami ezuttal is meglepő eredményre vezetett. Plemity Gyuránál 15 darab téli felöltőt, nadrágokat, finom asztrakán sapkákat, téli nagykendőket, cipőt és csizmát, meszelőket, szappant, zsákokat és temérdek más vásári dolgokat találtak, Rádánál pedig nagy mennyiségű női kelméket és dolgokat, szappant és zsákokat, melyeket mind az ősi környékbeli összes vásárokon loptak össze.

— **Öngyilkos színész.** A szabadkai színtársulatnak volt egy Szabóné nevű hasznavehető tagja. Az asszony egy kissé excentrikus volt s özvegy asszony lévén, ha bármilyen kis baja esett, panaszkodott, siránkozott: hogy neki nincs pártfogója a világon. A napokban összekoczott az öltözékben egy társnőjével, mi miatt a társulat törvényt is ült, azonban vádlottbíró bizonyítékok hiányában felmentetett. Tegnapelőtt ismét öngyilkossági kísérletét Szabóné és társnője M. né között, mely alkalomkor M. né Szabónét tetteg bántalmazta. Szabóné elkeseredésében lakásán gyufaoldatot ivott. A nála megjelent

orvos csak nagy nehezen birta aléltságából magához téríteni, de a szerencsétlen nő ekkor már olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy nemsokára meghalt.

— **Difteritisz.** Basahidról jelentik lapunknak, hogy a községben a difteritisz járványszerűleg lépett fel.

— **Szerencsétlenség.** Folyó hó 8-án a Maros mellett fekvő u. n. Mina majorból a n-szt.-miklósi Berta-kórházba hoztak egy román fiút, kinek jobb karját a szecs-kavágó gép elkapta s összezúzta.

S z i n h á z.

A vasgyáros.

(Kecskeméti Irma jutalomjátéka.)

Tegnap este színtársulatunk törekvő, tehetséges drámai művésznője tartotta jutalomjátékát, a mely főispánunk minden szépért és nemesért buzduló bájosa, fiatal nejeinek hathatós támogatása és közreműködése következtében fényesen sikerült. „A vasgyáros“-t adták és az előadás úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben kiváló eredménnyel járt. Zsufolt ház fogadta hosszantartó tapssal mindjárt első megjelenésekor a művésznőt, kit előkelő helyről pompás virágcsokorral is tüntettek ki. Kecskeméti Irma rokonszenves, hajlékony hangjával és kifejezésetteljes, helyenként plasztikus tökélyű játékával teljesen érvényre juttatta Claire alakját. Méltó partnere volt Könyves Jenő Derblayje, a ki minden tekintetben elismerésreméltó alakítást nyújtott. Mindakettőt az előadás folyamán többszörösen kitüntette a közönség zajos tapsaival. A többi szereplő is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a nagyszámban megjelent közönség egy kellemes est emlékével telhessen el.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése decz. 13-án.)

Budapest, december 13. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház mai ülésében napirend előtt br. Bánffy elnök bejelenti a háznak Kresztics horvát tartománygyűlési képviselő halálát. A ház elhatározza, hogy részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

Ezután Bessenyei Ferencz, mint a közoktatásügyi bizottság előadója betervezi a bizottság jelentését a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Gromon Dezső honvédelmi államtitkár Olay Lajos egy régebbi interpellációjára válaszol. A ház a választ tudomásul veszi.

Következik az appropriáció tárgyalása. Barabás Béla nyitja meg a vitát, azt fejtegetvén beszédében, hogy a magyar nemzet elnémetesedett.

Gróf Apponyi Albert nem bizik a kormány reformjainak keresztülvitelében és bírálatát fentartja. A kormány által eddig előterjesztett javaslatok, nem szólva a házasságjogot tárgyzó törvényjavaslatról, a melyet még nem tanulmányozott át, bizalmatlansággal töltik el.

Herman Ottó sujtó szavakkal itéli el az anarkista gyilkosságokat, a melyeknek előbajai szerinte már nálunk is jelentkeznek, mert itt a becület legjobb megvédője a kard.

Drakulits Pál sértésnek mondja a nemzetiségi törvényt, egyebekben hazafias szellemű beszédében pedig bizalmatlanságát fejezi ki a kormánynak.

Ezután Wekerle miniszterelnök emelkedett fel szólásra. Sorra czáfolja az ellenzéki szónokok támadásait. Beszéde folyamán zajosan megéljenezték a kormányelnököt, a mikor kijelentette, hogy királyunknak nincs más politikája, mint a melyet a magyar nemzet vall magáénak.

A vita bezárulván, a ház elfogadta és részleteiben is letárgyalta a költségvetési törvényt.

Dokics Lázár †.

Budapest, december 13. (A „Torontál“, eredeti távirata.) Abbaziából telegrafálják, hogy Dokics Lázár, volt szerb miniszterelnök, aki tüdőbaja miatt néhány

hónap óta Abbaziában keresett gyógyulást, ma ott meghalt.

(Dokics belgrádi születésű. Igen szegény szülők gyermeke, atyja a „városkapu“ nevű külvárosban mézeskalácsos volt, ki gyermekének nevelésére sok gondot fordított, de kevés anyagi áldozatot hozhatott. A kis Lázár azonban már kis fiú korában kitűnt nagy szorgalmával és éles felfogásával. Mint diák az iskola legjelesebb növendéke volt és állami ösztöndíj segítségével a bécsi egyetemen hallgatta az orvosi tudományokat. Nem avatkozva semmiféle politikába, egészen a tudományoknak szentelte magát s egyetemi tanulmányai befejezése után, mint orvos telepedett meg Uzszicán s ott egy művelt lelkű, de szegény tanítónőt vett feleségül. Majd a belgrádi iskola tanára lett, több jeles munkát írt és fordított s kiváló érdemei elismerésül az államtanács tagja lett. Mint ilyen lett a trónörökös nevelője, ki úgy Milán, mint Natália bizalmát teljes mértékben birta. Dokics figyelemmel kísérte a liberális párt ügyeit és nem mulasztotta el egyrészt Sándor királyt, másrészt Milánt a szerbiai állapotokról felvilágosítani. Ez év márczius hó 26-ikán hagyta el Belgrádot és április 12-dikén jött vissza. Megérkezte után egy nappal az államcsiny megtörtént és szerencsés befejezést nyert.

A nyáron meghűlt s baja oly rohamos mértékben fejlődött, hogy pár hónappal ezelőtt, menteljesen megtörve, Abbaziába ment. Távolléte alatt a miniszterelnökségben Gruics hadügyminiszter helyettesítette, akit Sándor szerb király, miután a beteg Dokics lemondott, a múlt héten új kabinet alakításával is bizott meg. Az nap, mikor Dokics meghalt, közölte a szerb hivatalos lap Sándor király kéziratát, amelyben az ifjú uralkodó fölötté kegyes szavakban menti fel volt tanárát, utóbb miniszterelnökét ebbeli állásának terhe alól.)

A párisi bombamerénylet:

Budapest, december 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: A párisi rendőrség ma éjjel letartóztatta Vaillant kedvesét is. Mára még vagy harmincz külföldi anarchista elfogatása várható. A rendőrség most egy épp olyan bombát készített, amilyent Vaillant a parlament karzatáról az ülésterembe dobott és egy szabad terezen föl fogja robbantani. Azt akarják ugyanis megállapítani, hogy a bomba alkalmas volt-e egy ember meggyilkolására. Erre a vádhatóságnak szüksége van s a bíróságnak is, az ítélet hozatalánál.

Budapest, decz. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból távirják: Vaillant az elfogott anarkista merénylő tudvalevőleg maga is megsebesült a maga dobta pokolgép robbanása következtében. Ma Vaillant sebeit az orvosok operálták.

Az óvatos Reichsrath.

Budapest, december 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A párisi bombamerénylet hatása alatt az osztrák parlament védelmére több nevezetes intézkedés történt. A karzati közönségnek ezentul csakis egy lépcső áll rendelkezésére, a melyen detektívek fognak őrt állani. A fölépcsőn csakis képviselők és hírlapírók mehetnek. A képviselőket keresőknek a földszint egy olyan szobájában kell várakozniok, a mely a tulajdonképeni parlamenti helyiségektől messze esik. Csakis az odahívott képviselők kíséretében mehetnek a társalgószobába.

Bérlet 20. szám Idény-előadás 34.

N.-Beckereki városi színház.

Szardán, 1893. december 13-án

A PRIMADONNA.

Kitűnő énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert (Rendező: Kövi. Karnagy: Bihary.)

S z e m é l y e k:

Czinczár Kajetán, virágkereskedő és műkértész Budapestben	Moóri Sándor.
Veronika, neje	Erdélyi Ottília.
Anna, Fellegi jegyese	Gyurman Alice.
Flóra	Kövesdy Rózsa.
Kocsary János, vidéki földbirtokos	Kövi Ede.
Gábor, fia	Könyves Jenő.
Marietta, primadonna egy fővárosi orpheumban	Ligeti Mari.
Zona Titus, fővárosi gavalér	Kövesdy Jenő.
Csabay Jenő, tanárjelölt	Delli Henrik.
Fellegi Andor, bankhivatalnok	Lángb Ödön.
Trilla Viktor, komikus az orpheumban	Hetényi Elemér.
Czenczi, szobaleány	Lángbné Erna.
Antal, komornyik Mariettánál	Köszegi Károly.
Özv. Csirkésné varrónő	Moöriné.

Vendégek. Történik: Budapestben. Idő: Jelenkor. Kezdeté pont 7 és fél órákor.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek—Nykikinda				Nagybecskerek—Versecz				Versecz—Nagybecskerek				Szécsány—Párdány				
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	—	—	Budapest ny. p. u. ind.	700	
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	—	Temesvár	—	12—	—	—	—	Nagybecskerek	805	
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	—	Versecz	540	220	—	—	—	Szécsány	925	
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	—	Verseczrét	547	225	—	—	—	Módos	946	
Melencze	632	111	832	N.-Becskerek-Bpart	812	415	—	*Temespaulis	553	232	—	—	—	Fény	957	
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	—	Bethlentanya	601	242	—	—	—	Párdány	1008	
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld	841	452	—	*Szivattyutelep	611	255	—	—	—	—	—	
Beodra	749	238	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	—	*Laudontanya	618	305	—	—	—	—	—	
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	—	Nagymargita	627	316	—	—	—	—	—	
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	—	Zichyfalva	639	329	—	—	—	—	—	
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	—	Györgyháza	651	345	—	—	—	—	—	
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	—	Szécsénfalva-Ráros-	—	—	—	—	—	—	—	
				Bóka	947	616	—	Istvánvölgy	706	402	—	—	—	—	—	—
				Kanak	1004	636	—	*Ólécz	714	418	—	—	—	—	—	—
				*Ólécz	1013	646	—	Kanak	723	424	—	—	—	—	—	—
				Szécsénfalva-Ráros	—	—	—	Bóka	739	444	—	—	—	—	—	—
				Istvánvölgy	1022	703	—	Szécsány (vend.) érk.	751	459	—	—	—	—	—	—
				Györgyháza	1032	717	—	Szécsány ind.	801	514	—	—	—	—	—	—
				Zichyfalva	1044	741	—	Szárcsa	814	531	—	—	—	—	—	—
				Nagymargita	1059	802	—	*Lajosmajor	826	545	—	—	—	—	—	—
				*Laudontanya	1108	817	—	*Pusztá Kenderes	833	546	—	—	—	—	—	—
				*Szivattyutelep	1116	822	—	Lázárföld	842	603	—	—	—	—	—	—
				Bethlentanya	1129	836	—	*Sándor-udvar	853	617	—	—	—	—	—	—
				*Temespaulis	1137	847	—	N.-Becskerek-Bpart	910	641	—	—	—	—	—	—
				Verseczrét	1145	858	—	Nagybecskerek érk.	—	645	—	—	—	—	—	—
				Versecz érk.	1149	903	—	Nagykikinda	—	1104	—	—	—	—	—	—
				Temesvár	317	—	—	Temesvár	—	454	—	—	—	—	—	—
				Báziás	325	1129	—	Budapest	—	655	—	—	—	—	—	—

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzásával (600—559) vannak megjelölve.
A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeken fel- vagy leszállás végett áll meg.

H I R D E T É S E K.

635. B. v. k. sz. 1893. (768—1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. törvényszéknek 1893. évi 12242/p. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1893. évi 11773/p. szám a. kelt végzése folytán Moderu és Breitner budapesti bej. czég végrehajtatók részére, Kovács Lajos nagybecskereki szabómester és végrehajtást szenvedőnél 189 frt 55 kr. tőke és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1893. évi november hó 15-én lefoglalt és 516 frtra becsült bolti állványok, öltöny és nadrág szövetek kammgarn és cheviotból és szobabutorokból álló ingóknak Nagybecskereken végrehajtást szenvedő lakásán és bolti helyiségében bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1893. évi december hó 21-ik napjának délelőtti 9 órára tüzetett ki, az 1893. évi 12242/p. sz. járásbírósi végzés folytán.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. tetz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölösslegére fognak utasíttatni.
Kelt Nagybecskereken, 1893. évi december hó 8-án.

Risztó Péter,
kir. bir. végrehajtó.

Templomi orgona

jó állapotban és jó prospectussal, 7 regiszterrel a manuleben és 3 regiszterrel a pedálban (16 láb) olcsó feltételek mellett eladó.

Bővebbet szíveségből e lap kiadóhivatalában.
(754—3.2)

52191. számhoz 1893.

Hirdetmény.

A helybeli vármegyei tisztai nyugdíj-épület még bérbé ki nem adott és alább megnevezett bolthelyiségei kiadandók lévén; felhivatnak mindazok, kik azt kibérelni óhajtnak, írásbeli zárt ajánlataikat az ajánlott összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzzel együtt az alispáni hivatalnál

1894. január 11. adják be.

Megjegyeztetik, hogy a bérlet 1894. évi május hó 1-től kezdődőleg három egymásutáni évre szól.

A bolt-helyiségek a következők:

- VIII. számú bolt-helyiség: 34.08 m²;
- hozzátartozó pincze-helyiség: 32.70 m²;
- IX. számú bolt-helyiség: 48.16 m²;
- hozzátartozó pincze-helyiség: 46.36 m².

(758—3.2)

Daniel, alispán.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Fa-eladás.

Gróf Karátsonyi Jenő Ő Meltósága bánlakai uradalmához tartozó dolatzi erdőbeli folyó évi vágásainak fatömege zárt írásbeli ajánlatok útján árverés alá bocsátatik.

A három vágás területe 48.32 kat. hold, fő faneme

középkorú tölgy és cser.

A megajánlott vételárnak legalább 10%-ával ellátott ajánlatok folyó évi december hó 20-dikáig az alulírt hivatalhoz lesznek intézendők; ugyanott az árverési feltételek megtekinthetők.

Gróf Karátsonyi Jenő gazdasági irodája
Bánlakon.

Bernhard Géza, számtartó.

(759—3.3)